



LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av prover från Stadsgården SU 3085, Stockholm

Hansson, Anton; Linderson, Hans

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Hansson, A., & Linderson, H. (2018). *Dendrokronologisk analys av prover från Stadsgården SU 3085, Stockholm*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2018:56). Lund University.

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

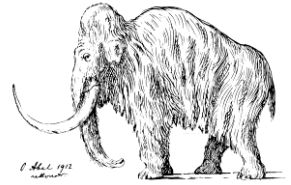
LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00



LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON



23 September 2018

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2018:56
Anton Hansson & Hans Linderson
DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV PROVER FRÅN STADSGÅRDEN
SU 3085, STOCKHOLM

Uppdragsgivare: Arkeologikonsult AB, Optimusvägen 14, 194 34 Upplands Väsby
(Kontaktperson: Kenneth Svensson, kenneth.svensson@arkeologikonsult.se, 08-1220 7682)

Område: Stockholm **Prov nr:** 93504-93537 **Antal Prov:** 34

Dendrokronologiskt objekt: Hus 8 (93504-93507) Kajanläggning Väst (93508-93517) Hus 1 (93518-93524) Brygga (93525-93533) Kajanläggning Öst (93534-93537)

Kommentarer till nedanstående resultattabell

Proverna i kontext 4701 dateras samstämmigt till vinterhalvåret **1729/30 och 1730/31**. Virket i grupp **A** är hämtat från ett område i **Smålandstrakten**.

De två säkra dateringarna (93508-93509) i kontext 4867 visar på **vinterhalvåret 1568/69**. De två mindre säkra dateringarna pekar dels mot samma år (93510) samt några år yngre (93511). Proven från kontext 4820 (93512) och 4836 (93524) uppvisar samma ålder (**V1568/69**).

Proverna i grupp **B** är hämtade från ett område i **Uppland-Södermanlandstrakten**.

Kontexterna 4843 (93514), 4875 (93515) och 4834 (93518) uppvisar samstämmiga åldrar till **vinterhalvåret 1593/94 och 1594/95**. Kontext och 4842 (93519) har en mindre säker datering till 1600-talets början. Dateringen samstämmer med ett tidigare prov (rapport 2018:39) som också är daterad till **V1593/94**. Virket är från samma område som proverna ovan i grupp B.

Kontext 4848 dateras till **första halvan av 1300-talet**, men proverna visar inte på ett konsekvent fällningsår, vilket gör en exakt datering av kontexten svår. Kontext 4853 dateras till **första halvan av 1300-talet**, i linje med tidigare daterade grundpålar (rapport 2018:39). Kontext 4855 visar också på **1300-talsdateringar**, men utan konsekvent fällningsår.

Virket från grupp **C** är hämtat från ett område i **Uppland-Södermanlandstrakten**.

Kontext 4792 är daterad till **vinterhalvåret 1357/58**, ej samtida med prov 93532 och 93533.

Kontext 4700 visar på tre säkra datering till vinterhalvåret **1418/19 och 1497/98**. Två mindre säkra dateringar avviker kraftigt i ålder från de säkra dateringarna.

Kontext 4871 och 4872 har ej gått att datera.

Resultat:

Dendro nr:	Prov Nr :	Träd -slag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Proveniens; (mer vågad datering /precision inom parantes)
93504	4701:16673	Tall	85	Sp 45, W	1729	Juni 1730	Grupp A
93505	4701:16675	Tall	98	Sp 45, W	1730	V1730/31	Grupp A
93506	4701:16672	Tall	150; 3	Sp 60, W	1729	V1729/30	Grupp A
93507	4701:16674	Tall	54	Sp 35, W	1730	V1730/31	Grupp A
93508	4867:20143	Tall	67	Sp 45, W	1568	V1568/69	Grupp B
93509	4867:20144	Tall	65	Sp 40, W	1568	V1568/69	Grupp B
93510	4867:20146	Gran	27	W	(1568)	-	(V1568/69)
93511	4867:20147	Tall	50	Sp 40, W	(1576)	-	(V1576/77)
93512	4820:19418	Tall	110	Sp 85, W	1568	Juni 1569	
93513	4871:20237	Tall	62	Sp 35, W	Ej datering	-	
93514	4843:19531	Tall	167	Sp 70, Nära W	1591	1592-1611	Grupp B (1593-1594)
93515	4875:20284	Tall	105	Sp 60, W	1594	V1594/95	Grupp B
93516	4872:20285	Tall	59	Sp 30, ej W	Ej datering	-	
93517	4872:20286	Tall	46	Sp 25, W	Ej datering	-	
93518	4834:19416	Tall	110	Sp 60, W	1593	V1593/94	Grupp B
93519	4842:19783	Tall	132	Sp 70, Nära W	(1610)	-	(Grupp B);(1610-1630)
93520	4848:19764	Tall	111	Sp 50, Nära W	(1324)	-	(1324-1330)
93521	4848:19765	Tall	45	Sp 45, Nära W	1338	1338-1348	Grupp C
93522	4848:19766	Tall	109	Sp 65, W	1313	V1313/14	Grupp C
93523	4848:19767	Tall	100	Sp 66, W	1328	V1328/29	Grupp C
93524	4836:19768	Tall	84	Sp 47, W	1568	V1568/69	Grupp B
93525	4853:19865	Tall	91; 3	Sp 45, W	1324	V1324/25	Grupp C
93526	4853:19866	Tall	144	Sp 60, W	1346	V1346/47	Grupp C
93527	4855:19861	Tall	125; 3	Sp 55, W	1305	V1305/06	Grupp C
93528	4855:19862	Tall	65	Sp 45, W	1349	V1349/50	
93529	4855:19863	Tall	59	Sp 20, W	1349	V1349/50	
93530	4855:19864	Tall	139	Sp 60, W	1325	V1325/26	Grupp C
93531	4792:19873	Tall	76	Sp 45, W	1357	V1357/58	
93532	4700:16665	Tall	53	Sp 45, W	1418	V1418/19	
93533	4700:16664	Tall	135	Sp 75, W	1497	V1497/98	
93534	4700:16661	Tall	48	Sp 30, Nära W	(1327)	-	(1327-1347)
93535	4700:16662	Tall	50	Sp 37, W	1497	V1497/98	
93536	4700:16663	Tall	27	Sp 27, W	Ej datering	-	
93537	4700:16666	Tall	42	Sp 35, W	(1628)	-	(V1628/29)

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges $sp=0$ menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891